

Toenemend belang van informatie in de energiesector

Energie Data Services Nederland (EDSN)

Door: Arwin Scholten

Manager Informatie Management EDSN & UT alumnus

De Nederlandse energiesector heeft het afgelopen decennium een grote transformatie ondergaan naar een succesvol geliberaliseerde markt en is voor andere (West-) Europese landen een voorbeeld geworden van een goed-functionerende vrije energiemarkt.

In de jaren negentig hebben overheden van de Europese Unie besloten de energieproductie en -verkoop te liberaliseren. Dat heeft ertoe geleid dat consumenten en bedrijven in verschillende lidstaten van de Europese Unie zelf hun energieleverancier kunnen kiezen.

In een aantal West-Europese landen zijn de traditionele energiebedrijven bij de liberalisering gesplitst in een netwerkbedrijf (netbeheerder) en een energieleveringsbedrijf (leverancier). Daarbij zijn de leveranciers geprivatiseerd en is de markt opengesteld voor nieuwe energiebedrijven uit binnen- en buitenland.

Om deze transitie naar een vrije energiemarkt tot een succes te maken, is een betrouwbare informatie-uitwisseling tussen alle partijen in de energiesector van groot belang. Netbeheerders hebben vanuit de overheid de taak gekregen de markt hierin te faciliteren en hebben Energie Data Services Nederland (EDSN) opgericht om hier invulling aan te geven. EDSN heeft de IT-voorzieningen ingericht voor een betrouwbare

communicatie tussen alle marktpartijen en beheert centrale sectorale registers als 'single point of truth' en hoeksteen van de informatievoorziening in de energiesector.

Mede door een goed functionerende informatievoorziening in de sector, stappen consumenten in Nederland probleemloos over van energieleverancier. Het percentage Nederlandse consumenten dat in 2015 van energieleverancier wisselde, was al 14% (ten opzichte van een gemiddelde van 6% in de rest van Europa). Bij het ter perse gaan van dit artikel, lijkt het Nederlandse overstappercentage over 2016 op 17% uit te komen. Dit is een goede indicatie van het succes van een geliberaliseerde markt.

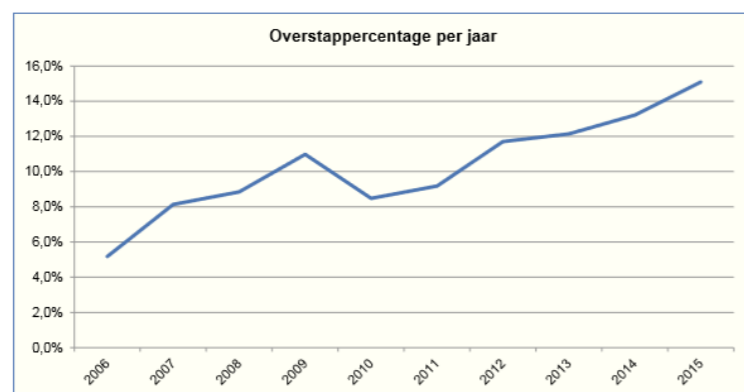
De Nederlandse energiemarkt is mede door een gestandaardiseerde informatievoorziening, goed toegankelijk voor nieuwe (internationale) energieleveran-

ciers. Tal van nieuwe bedrijven hebben een plaats in de markt veroverd. Dankzij het brede aanbod aan leveranciers, heeft de Nederlandse consument ruime keuze.

De actuele ontwikkelingen

De overgang naar een vrije energiemarkt in Nederland mag een succes genoemd worden, en de volgende transitie is reeds ingezet: de transitie naar duurzame energie, decentrale opwek en verdere internationalisering van de energiemarkt.

Technologische innovaties, het maatschappelijk belang en de ambities en politieke afspraken voor een duurzame samenleving, maken de energiesector één van de meest dynamische sectoren. Elektrisch vervoer, warmtepompen, windenergie, zonnepanelen, 'Smart Metering', 'Smart Grids', 'Smart Buildings' etc. zijn technologische ontwikkelingen

Figuur 1: Overstappercentage per jaar voor elektriciteit en gas tot januari 2016 (bron: Energie-Nederland)

die reeds volop aan de gang zijn. Daarnaast zullen ontwikkelingen van bedrijven zoals onder andere Tesla en Google, de komende jaren steeds nadrukkelijker een stempel op de energiesector en onze maatschappij drukken.

Consumenten zullen de komende jaren meer veranderingen en keuzes ervaren, zoals wellicht ook de keuze voor meerdere leveranciers tegelijkertijd op één aansluiting en energieprijzen die variëren op basis van de vraag en het aanbod in de markt op dat moment.

De uitdagingen

De politieke ambities voor een betaalbare, betrouwbare en duurzame energievoorziening in combinatie met de snelle technologische ontwikkelingen dagen de bestaande markt uit en vragen om een snelle aanpassing.

In deze markt ontstaan omvangrijke datastromen die tal van nieuwe mogelijkheden bieden. Slimme meters en op internet aangesloten apparaten in het net genereren enorme datastromen. Op basis van deze data kunnen bijvoorbeeld consumenten bewuster met energie omgaan, kan (lokaal) vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd of kunnen apparaten op gunstige momenten worden ingeschakeld.

Innovatieve IT-oplossingen zijn nodig om op een veilige wijze met de grote hoeveelheden data om te gaan. Daarbij zullen IT-innovaties zoals Big-Data, IoT, API-Management, Microservices etc. in een hoog tempo toegepast worden.

De grote rol van data in de energietransitie, maakt ook dat data privacy en security een uitdagend vraagstuk is. Consumenten moeten kunnen vertrouwen op een veilige verwerking en doelmatig gebruik van de data. EDSN wil op dat gebied dan ook voorop lopen.

De dynamische omgeving van EDSN

Het is aan EDSN om ook de energiemarkt van de nabije toekomst (met bijbehorende grote complexe datastromen) te ondersteunen met een passende informatievoorziening en zo via een goed functionerende vrije energiemarkt bij te dragen aan een versnelling van de energietransitie.

De afgelopen jaren heeft EDSN zich in de geliberaliseerde energiemarkt ontwikkeld tot een 'trusted' organisatie. Netbeheerders brengen steeds meer kernsystemen onder bij EDSN om zo de markt op een kostenefficiënte en uniforme wijze te faciliteren. Dit zijn complexe programma's waarin nauw samengewerkt wordt met alle netbeheerders en andere marktpartijen.

EDSN is een organisatie die de realisatie en het beheer van de oplossingen uitbesteedt aan haar IT-partners. Voor de medewerkers van EDSN betekent het dat ze enerzijds voortdurend bezig zijn met de politieke-, markt- en technologische ontwikkelingen in de energiesector en anderzijds dat ze samen met de IT-partners bezig zijn om slimme innovatieve IT-oplossingen te realiseren.

De uitdaging voor EDSN om de snel veranderende energiemarkt te blijven voorzien van een goede informatievoorziening, is groot. EDSN werkt daarom met Business- en IT portfolio-funnels waarin zowel Business- als IT-ontwikkelingen vanaf een vroeg stadium worden gevolgd om tijdig te kunnen inspelen op de ontwikkelingen.

Om in de nabije toekomst nog wendbaarder te zijn, transformeert de EDSN organisatie van een 'Plan', 'Build', 'Run' organisatie naar een 'Broker', 'Integrate', 'Orchestrate' organisatie. Daarin worden behoeftes in de sector vroegtijdig geprojecteerd op innovatie oplossingen van IT-Partners. EDSN treedt hierin op als 'makelaar' met zeer grondige kennis van de sectorontwikkelingen en van beschikbare innovatieve IT-oplossingen. Vervolgens biedt EDSN een integratieplatform waarop de innovatieve IT-oplossingen snel, efficiënt en op een veilige wijze ontsloten kunnen worden voor de hele energiesector.

In alle dienstverlening waarborgt EDSN nauwgezet de privacy en security. Daarvoor is er een Data Privacy en Security Office dat nauw samenwerkt met alle partners in de keten. Als 'trusted' organisatie is het belangrijk dat EDSN te allen tijde aan alle relevante compliance richtlijnen voldoet en hier volledige 'assurance' over af kan geven.

Een mooie duurzame toekomst

Onze samenleving heeft een betaalbare, betrouwbare en duurzame energievoorziening nodig.

Om dit te realiseren is een succesvolle energietransitie nodig. Deze transitie kan alleen succesvol zijn wanneer er een betrouwbare informatievoorziening in de hele sector en voor de consumenten is. Innovatieve IT-oplossingen zullen een belangrijke rol spelen in het succesvol realiseren van deze informatievoorziening. EDSN zal het komende decennium nauw samenwerken met de politiek en met de sector- en IT-specialisten om deze duurzame toekomst te verwezenlijken.

Over EDSN

Energie Data Services Nederland (EDSN) werkt samen met de regionale netbeheerders, TenneT en GTS aan de centrale marktfacilitering voor de energiesector. EDSN ontwikkelt met deze partijen een betrouwbare en innovatieve ICT-infrastructuur voor de energiemarkt van de toekomst en geeft zo de energietransitie en daarmee ook de verduurzaming van Nederland ruim baan.

EDSN groeit. Wij zijn dan ook met regelmaat op zoek naar nieuwe collega's. Meer weten over EDSN? Volg EDSN op LinkedIn of kijk op:

<http://www.edsn.nl/werkenbijedsn>

Over Arwin

Arwin Scholten studeerde van 1996 tot 2000 Bedrijfsinformatietechnologie aan de Universiteit Twente. Hij begon zijn carrière als consultant in de IT-Architectuur & IT-Strategie en maakte in 2012 de overstap naar EDSN. Bij EDSN is hij als manager verantwoordelijk voor Business Innovatie en Enterprise Architectuur.